

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

Αρ. Μητρώου 1551, Αρ. Απόφασης 781/2000
Τ.Θ. 1385, Τ.Κ. 70013 ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
Τηλ. 2810391778, Fax 2810391801,
E-mail seite@admin.forth.gr, Web site www.forth.gr/se

Ηράκλειο, 10 Δεκεμβρίου 2012

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

- Θέμα:** Υιοθέτηση των Αρχών της «Ευρωπαϊκής Χάρτας του Ερευνητή» και του «Κώδικα Δεοντολογίας στην Πρόσληψη των Ερευνητών»
- Σχετ.:** Η από 14/07/2011 με αρ. πρωτ. 658 δήλωση του ΙΤΕ για την υιοθέτηση των προβλεπομένων στην «Ευρωπαϊκή Χάρτα των Ερευνητών» και στον «Κώδικα Δεοντολογίας στην Πρόσληψη των Ερευνητών»
- Επισ.:**
1. Επιστολή
 2. Ερωτηματολόγιο
 3. Χάρτα του Ερευνητή
 4. Ενημερωτικό υλικό

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Η «Ευρωπαϊκή Χάρτα των Ερευνητών» και ο «Κώδικας Δεοντολογίας στην Πρόσληψη των Ερευνητών»¹ (ΧκΚ) αποτελούν ένα κείμενο αρχών, που καταρτίστηκε στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προκειμένου να βοηθήσει στην ανάπτυξη στρατηγικών ανθρωπίνων πόρων στα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.).

Γενικά, η ΧκΚ αποτελεί ένα σύνολο γενικών αρχών και απαιτήσεων που καθορίζουν τον ρόλο, τις ευθύνες και τα δικαιώματα των ερευνητών, καθώς και των εργοδοτών ή/και των χρηματοδοτών των ερευνητών. Η ΧκΚ αφορά όλους τους ερευνητές στην Ε.Ε., σε οποιοδήποτε στάδιο της σταδιοδρομίας τους, και καλύπτει όλα τα πεδία έρευνας στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, ανεξαρτήτως της φύσης του διορισμού ή του καθεστώτος απασχόλησης, του νομικού καθεστώτος του εργοδότη και του τύπου του οργανισμού ή του ιδρύματος στο οποίο εκτελούνται οι εργασίες. Λαμβάνει δε υπόψη την πληθώρα ρόλων που αναλαμβάνουν οι ερευνητές, οι οποίοι δεν περιορίζονται μόνο στη «κλασσική» διεξαγωγή εργασιών έρευνας ή/και ανάπτυξης, αλλά και στην άσκηση καθηκόντων εποπτείας, συμβουλευτικής, διαχείρισης ή διοίκησης.

¹ COMMISSION RECOMMENDATION on the European Charter for Researchers and on a Code of Conduct for the Recruitment of Researchers, Brussels, 11.3.2005 C(2005) 576 final

Οι Ορισμοί της Χάρτας

Για τους σκοπούς της από 11ης Μαρτίου 2005 Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής χρησιμοποιείται ο διεθνώς αναγνωρισμένος ορισμός του όρου «έρευνα», που παρέχεται στο «εγχειρίδιο Frascati». Κατά συνέπεια αυτού:

A. «Ερευνητές» νοούνται: επαγγελματίες που καταγίνονται με τη σύλληψη της ιδέας ή τη δημιουργία νέων γνώσεων, προϊόντων, διαδικασιών, μεθόδων και συστημάτων και με τη διαχείριση των αντιστοίχων έργων.

Πιο συγκεκριμένα, η σύσταση αφορά όλα τα πρόσωπα που απασχολούνται επαγγελματικώς στον χώρο της έρευνας και της ανάπτυξης, ανεξαρτήτως σταδίου επαγγελματικής σταδιοδρομίας και ταξινόμησής τους. Συμπεριλαμβάνονται οι επαγγελματικές δραστηριότητες «βασικής έρευνας», «στρατηγικής έρευνας», «εφαρμοσμένης έρευνας», «πειραματικής ανάπτυξης» και «μεταφοράς γνώσεων», καθώς και οι δραστηριότητες καινοτομίας και παροχής συμβουλών, εποπτείας και διδασκαλίας, διαχείρισης γνώσεων και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, εκμετάλλευσης ερευνητικών αποτελεσμάτων ή επιστημονικής δημοσιογραφίας. Γίνεται διάκριση μεταξύ των «νέων ερευνητών» και των «πεπειραμένων ερευνητών»:

- **«Νέοι ερευνητές»:** ορίζονται οι ερευνητές που διανύουν τα 4 πρώτα έτη (ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης) της ερευνητικής τους δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένης της περιόδου εκπαίδευσης στην έρευνα και
- **«Πεπειραμένοι ερευνητές»:** ορίζονται οι ερευνητές με τουλάχιστον 4ετή πείρα στην έρευνα (ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης) από την κτήση του πανεπιστημιακού πτυχίου, που τους επιτρέπει να κάνουν διδακτορική μελέτη, στη χώρα κτήσης του πτυχίου/διπλώματος, ή οι ερευνητές που διαθέτουν ήδη διδακτορικό, ανεξαρτήτως του χρόνου που απαιτήθηκε για την κτήση του.

B. «Εργοδότες»: αναφέρεται σε όλους τους δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς που απασχολούν ερευνητές βάσει σύμβασης εργασίας ή που φιλοξενούν ερευνητές βάσει συμβάσεων ή ρυθμίσεων άλλου τύπου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν προβλέπουν άμεση οικονομική σχέση. Η τελευταία περίπτωση αναφέρεται ιδίως σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τμήματα σχολών, εργαστήρια, ιδρύματα ή ιδιωτικούς οργανισμούς, στα πλαίσια των οποίων οι ερευνητές είτε λαμβάνουν ερευνητική κατάρτιση ή πραγματοποιούν πρακτική άσκηση είτε εκτελούν τις ερευνητικές τους δραστηριότητες με χρηματοδότηση τρίτων.

Γ. «Χρηματοδότες»: αναφέρεται στους πάσης φύσης φορείς που παρέχουν χρηματοδότηση (συμπεριλαμβανομένων των μισθών, επιδομάτων, επιχορηγήσεων και υποτροφιών) σε δημόσιους και ιδιωτικούς ερευνητικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Υπό αυτήν τους την ιδιότητα, μπορούν να καθορίζουν ως βασική προϋπόθεση για τη χορήγηση χρηματοδότησης την καθιέρωση και εφαρμογή, εκ μέρους των προς χρηματοδότηση οργανισμών, αποτελεσματικών στρατηγικών, πρακτικών και μηχανισμών, σύμφωνων με τις γενικές αρχές και απαιτήσεις που περιγράφονται στην παρούσα σύσταση.

Δ. «Διορισμός ή απασχόληση»: αναφέρονται στις παντός τύπου συμβάσεις, μισθούς, στις υποτροφίες, επιχορηγήσεις ή επιδόματα που χρηματοδοτούνται από τρίτους,

συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης βάσει των προγραμμάτων πλαισίων δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης.

Στην ειδική για το σκοπό διαδικτυακή πύλη του Euraxess προσφέρεται εξειδικευμένο πληροφοριακό υλικό² για τα δικαιώματα και τις δυνατότητες εργασίας, καθώς και σχετικό ενημερωτικό φυλλάδιο στην Ελληνική γλώσσα³.

Βελτίωση του Εργασιακού Περιβάλλοντος σε Συμμόρφωση με τη Χάρτα

Ήδη περισσότερα από 900 ιδρύματα σε 24 συμμετέχουσες χώρες⁴ έχουν εγκρίνει την ΧκΚ (Declaration of endorsement). Μετά την αρχική έγκριση, η ουσιαστική συμμόρφωση με τις αρχές της ΧκΚ επέρχεται μέσω σχεδίου δράσεων (Σχέδιο) που υποβάλλεται από τους οργανισμούς, στο οποίο αποτυπώνονται και χρονοπρογραμματίζονται ενέργειες για την εφαρμογή των αρχών αυτών στη ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και συνθηκών. Αυτό το Σχέδιο δύναται να περιλαμβάνει αλλαγές ή προσαρμογές εσωτερικών διαδικασιών, διασφάλιση καλύτερων συνθηκών εργασίας για τους ερευνητές, συμπεριλαμβάνοντας πρόνοιες για ερευνητές με αναπηρία (π.χ., φυσική και ηλεκτρονική προσβασιμότητα των προσφερομένων υποδομών), και προσφορά κατά περίπτωση της αναγκαίας ευελιξίας για την επίτευξη υψηλής ερευνητικής απόδοσης, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία καθώς και τις εθνικές ή/και κλαδικές συμβάσεις συλλογικής διαπραγμάτευσης.

Οι γενικές αρχές και απαιτήσεις που ισχύουν για τους ερευνητές – με τον ευρύτερο ορισμό της ΧκΚ - αναφέρονται σε κανόνες δεοντολογίας όπως αυτοί καθορίζονται από τον οικείο επιστημονικό κλάδο, αλλά και την τήρηση των συμβατικών και νομικών υποχρεώσεων που προκύπτουν από τους όρους απασχόλησής τους για:

- Ελευθερία της έρευνας
- Αρχές ηθικής δεοντολογίας
- Επαγγελματική υπευθυνότητα
- Επαγγελματική συμπεριφορά
- Σεβασμός στις συμβατικές και νομικές υποχρεώσεις
- Λογοδοσία
- Διάδοση και αξιοποίηση αποτελεσμάτων
- Επικοινωνία με το κοινό
- Καθήκοντα εποπτείας και διαχείρισης
- Σχέση με τους επόπτες

² Introduction <http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/rights/whatIsAResearcher>

³ Ενημερωτικό φυλλάδιο: <http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/rights/brochure>

⁴ Declarations of endorsement of Charter & Code:
<http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/rights/charterAndCode>

Οι γενικές αρχές και απαιτήσεις που ισχύουν για τους εργοδότες και τους χρηματοδότες ερευνητών αναφέρονται σε κανόνες διαφάνειας και δεοντολογίας που άπτονται και στην τήρηση των προβλεπομένων στην ισχύουσα εθνική νομοθεσία και στις σχετικές κλαδικές συμβάσεις για:

- Αναγνώριση του επαγγέλματος
- Μη διακριτική μεταχείριση
- Ερευνητικό περιβάλλον (παροχή δημιουργικού ερευνητικού περιβάλλοντος)
- Όροι εργασίας
- Σταθερότητα και μονιμότητα απασχόλησης
- Χρηματοδότηση και αποδοχές
- Ισόρροπη εκπροσώπηση των δύο φύλων
- Εξέλιξη της σταδιοδρομίας
- Αξία της κινητικότητας
- Πρόσβαση σε ερευνητική κατάρτιση και άσκηση και με συνεχή επαγγελματική επιμόρφωση
- Πρόσβαση σε συμβουλές σταδιοδρομίας
- Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας
- Συνδημιουργία
- Εποπτεία
- Καθήκοντα διδασκαλίας
- Συστήματα αξιολόγησης
- Αιτιάσεις και ενστάσεις
- Προσλήψεις

Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται, μεταξύ άλλων, στο ελαστικό ωράριο εργασίας, στη μερική απασχόληση, στη τηλε-εργασία, στις εκπαιδευτικές άδειες, καθώς και στις οικονομικές και διοικητικές διατάξεις που διέπουν αυτές τις ρυθμίσεις.

Μέσω εσωτερικών αξιολογήσεων που περικλείει τα παραπάνω θέματα, το Σχέδιο επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Αυτό μπορεί να υλοποιείται μέσω της μη δεσμευτικής «Στρατηγική ανθρώπινων πόρων για τους ερευνητές» (HRS4R), η οποία αρθρώνεται σε πέντε βασικά βήματα:

1. Μια εσωτερική ανάλυση από τον συμμετέχοντα οργανισμό, με τη ενεργό συμμετοχή όλων των βασικών θεσμικών ενδιαφερόμενων μερών ώστε να συγκριθούν και να αξιολογηθούν οι πολιτικές οι πρακτικές του οργανισμού έναντι των αρχών της ΧκΚ. Για την ανάλυση αυτή συνήθως χρησιμοποιείται το σχετικό για το σκοπό

ερωτηματολόγιο (Annex 1: Example of a standard template for the internal analysis⁵). Για τη διασφάλιση δε της διαφάνειας των συλλεγόμενων αποτελεσμάτων, στην ανάλυση συμμετέχουν όλοι οι άμεσα εμπλεκόμενοι.

2. Με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης του 1^{ου} βήματος, ο συμμετέχων οργανισμός αναπτύσσει το δικό του συγκεκριμένο σχέδιο δράσης για τη στρατηγική προς τους ερευνητές. Αυτό το σχέδιο δημοσιοποιείται.
3. Η ανάλυση και το σχέδιο δράσης αξιολογούνται και στη συνέχεια αναγνωρίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η αναγνώριση αυτή συνεπάγεται το δικαίωμα χρήσης του λογοτύπου «HR Excellence in Research», επ' ωφελεία του οργανισμού σε μελλοντικές αξιολογήσεις έργων προς χρηματοδότηση.
4. Η πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή της στρατηγικής και του σχεδίου δράσης αποτελεί αντικείμενο επαναξιολόγησης μετά από το λιγότερο 2 χρόνια.
5. Μια εξωτερική αξιολόγηση διενεργείται τουλάχιστον κάθε 4 χρόνια.

Η Θέση του ΣΕΙΤΕ

Εξ αρχής, και παρότι ο ορισμός του ερευνητή κατά τα οριζόμενα στην ΧκΚ βρίσκεται σε μη εναρμόνιση με εκείνον της κείμενης Νομοθεσίας (Νόμος 1514/1985), με την υιοθέτηση των αρχών της ΧκΚ αυτός ο ορισμός διευρύνεται de facto προκειμένου να χαρακτηρίζονται επί τω έργω ως «Νέοι» ή «Πειραμαμένοι ερευνητές» εργαζόμενοι και σε άλλες κατηγορίες, πέραν εκείνων της εφαρμογής της κείμενης Νομοθεσίας. Με τη προτεινόμενη πρακτική υιοθέτηση του ορισμού του ερευνητή, βάσει των συγκεκριμένων αυστηρών κριτηρίων που απορρέουν από τον συγκεκριμένο ορισμό σε κατηγορίες εργαζομένων, κυρίως όμως των γενικότερων αρχών της ΧκΚ, το ΔΣ του ΣΕΙΤΕ θεωρεί ότι προσφέρεται προς όφελος του ΙΤΕ και των εργαζομένων:

- η δυνατότητα ορθολογικότερης αποτύπωσης του υψηλά ποιοτικού εργασιακού δυναμικού του ΙΤΕ, κυρίως στο πεδίο χρηματοδότησης Ευρωπαϊκών έργων, εικόνα που δύναται να βελτιώσει περαιτέρω τα ήδη εξαιρετικά ποιοτικά χαρακτηριστικά των εργαζομένων του ΙΤΕ,
- η δυνατότητα δυναμικότερης παρουσίας και συμμετοχής σε σχήματα στο πλαίσιο προετοιμασίας προτάσεων προς Ευρωπαϊκά πλαίσια χρηματοδότησης,
- η ευχέρεια, ομοιόμορφα σε όλα τα Ινστιτούτα, στο «Νέο» ή/και τον «Πειραμαμένο ερευνητή» να διεκδικήσει χρηματοδοτήσεις από Ευρωπαϊκά πλαίσια χρηματοδότησης ως επιστημονικός υπεύθυνος, προσφέροντας μεγαλύτερη πολυμορφία, συμμετοχή και ενδεχομένως επιτυχία στην προσέλκυση πόρων για το ΙΤΕ, και
- η προβλεπόμενη και επιδιωκόμενη από την ΧκΚ ελευθερία και αυτενέργεια προς το «Νέο» ή/και τον «Πειραμαμένο ερευνητή» να διευρύνει τους επιστημονικούς του ορίζοντες, και μπορεί να διεκδικεί ισόνομα και ανεμπόδιστα τη συμμετοχή του σε

⁵ <http://ec.europa.eu/euraxess/pdf/hrs4r/templateHRstrategy.rtf>

προγράμματα κινητικότητας, προκρίνοντας το ΙΤΕ ως ελκυστικό χώρο εργασιακού μέλλοντος εν μέσω του γενικότερου αρνητικού οικονομικού κλίματος.

Βάσει όλων των παραπάνω, το ΔΣ του ΣΕΙΤΕ κρίνει ότι με την εφαρμογή των αρχών της ΧκΚ επηρεάζονται θετικά και άμεσα οι εργασιακές συνθήκες των εργαζομένων. Προς τούτο έθεσε το θέμα της συμμετοχής των εργαζομένων στην κατάρτιση του Σχεδίου (βήμα 1^ο) στον Πρόεδρο του ΔΣ του ΙΤΕ Καθ. Κ. Φωτάκη την Παρασκευή 7 Δεκεμβρίου, όπου κατόπιν επικοινωνιακής συζήτησης προκύπτει ότι:

1. με την ΧκΚ αποτυπώνεται, ομοιόμορφα σε όλα τα Ινστιτούτα, η ευχέρεια στο Νέο ή/και τον Πεπειραμένο ερευνητή να διεκδικήσει χρηματοδοτήσεις από Ευρωπαϊκά πλαίσια χρηματοδότησης ως επιστημονικός υπεύθυνος, προσφέροντας στην επιζητούμενη αύξηση των πόρων για το ΙΤΕ, και
2. οι εργαζόμενοι, που συμμετέχουν σε Ερευνητικά έργα, καλούνται – σε άμεσο χρονικό διάστημα – να συνεισφέρουν με τη γνώση και την εμπειρία τους επί των στοχευμένων ερωτήσεων του ερωτηματολογίου το οποίο επισυνάπτουμε (βήμα 1^ο).

Για το ΔΣ του ΣΕΙΤΕ

Ο Πρόεδρος



Α. Πετράκης

Ο Γεν. Γραμματέας



Χ. Μάλλιαρης

Επισυναπτόμενο: **Παράρτημα Α**

Παράρτημα Α



HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF EDUCATION, LIFELONG LEARNING AND RELIGIOUS AFFAIRS
GENERAL SECRETARIAT FOR RESEARCH AND TECHNOLOGY



FOUNDATION FOR RESEARCH AND TECHNOLOGY - HELLAS
CENTRAL ADMINISTRATION

To
European Commission, DG Research
Universities and Researchers (Unit 4)
SDME 9/27 B-1049, Brussels

Ref No. 658
Heraklion, July 14th 2011

Subject: *Declaration of Commitment to the Principles of the European Commission's Recommendation "The European Charter for Researchers and the Code of Conduct for the Recruitment of Researchers" by the Centre for Research and Technology - Hellas*

We are pleased to inform you that the Board of Directors of the Foundation for Research and Technology (FORTH) in its meeting of July 24, 2010 unanimously decided that FORTH fully supports the general principles and requirements laid out in the Commission's Recommendation of 11th March 2005 "The European Charter for Researchers and the Code of Conduct for the Recruitment of Researchers".

Consequently, FORTH commits itself to follow the above principles and requirements, contributing in this way not only to a favorable research environment within FORTH itself but also to an attractive European Research Area.

Yours sincerely,

Prof. V. Dougalis

Chairman of the Board of Directors of FORTH &
Acting Director of the Central Administration of FORTH



www.forth.gr

100 Nikolaou Plastira str., Vassilika Vouton • Heraklion, Crete GR - 700 13, Greece
Postal Address: P.O. Box 1385 • Heraklion, Crete GR - 711 10, Greece
Tel: +30 2810 391500-2 • Fax: +30 2810 391555
Email: central@admin.forth.gr